

YTTRANDEFRIHETEN I SVERIGE

Tal av Jan Milld vid möte för Trykkefrihedsselskabet i Köpenhamn den 28 april 2005:

Låt mig först tacka Trykkefrihedsselskabet av 2004 för inbjudan att komma till Danmark och tala om situationen i Sverige beträffande yttrandefrihet. Som svensk demokrat uppskattar jag om man från andra länder visar intresse för demokratins villkor i Sverige.

Samtidigt kan det vara naturligt att medborgare i våra grannländer nu oroar sig för situationen i Sverige. Ett sammanbrott för det svenska samhället får naturligtvis återverkningar i såväl Danmark, Norge som Finland.

Det finns ju ett samband mellan å ena sidan yttrandefrihet och demokrati, å andra sidan ekonomiska villkor och sociala förhållanden. När det inte är möjligt att fritt diskutera viktiga problem i ett samhälle, då blir följden att problemen växer.

Min egen bakgrund är att jag sedan 1960-talet varit aktiv inom olika partier, främst socialdemokratin, men även vänsterpartiet och miljöpartiet. Jag har också haft fackliga uppdrag och varit verksam inom esperantorörelsen, fredsrörelsen och antikärnkraftsrörelsen i Sverige. Sedan början av 1990-talet är jag redaktör för tidskriften Blågula frågor (BGF), som skriver om framförallt frågor kopplade till invandringen och den så kallade mångkulturen. Sedan år 2002 är jag dessutom medlem i Sverigedemokraterna (SD).

Hur det faktiskt ligger till med yttrandefriheten i ett samhälle märker man kanske inte, om man själv inte försöker vara politiskt aktiv. Om man däremot försöker göra sin röst hörd i en viktig politisk fråga - i en annan riktning än vad makthavarna önskar - då får man märka hur det ligger till. I Sverige är invandringen en sådan fråga, alltsedan 1980-talet.

I mitt anförande ska jag koncentrera mig på konkreta och praktiska erfarenheter i Sverige, under de senaste två decennierna, som indikerar brist på yttrandefrihet för dem som tycker annorlunda än makthavarna. Till stor del ska jag hålla mig till erfarenheter som jag själv har haft inom ramen för Blågula frågor eller Sverigedemokraterna. Samtidigt ska jag försöka presentera dessa erfarenheter efter en systematik.

Allmänt vill jag säga att begränsningar av yttrandefriheten kan ligga på tre plan:

- A. Medborgare förhindras att nå ut till andra medborgare
- B. Medborgare skräms till tystnad genom hot eller bestraffningar
- C. Medborgare skandaliseras, så att ingen lyssnar på dem.

Självfallet är det så, att inte alla brister är lika allvarliga.
Inte heller är det så alla brister är lika uppenbara och lätta att påvisa.

Min lista är alltså inte fullständig.

Bristerna i yttrandefrihet beträffande invandringspolitiken i Sverige får sin relief mot bakgrund av två förhållanden.

1. Innebörden av den svenska invandringspolitiken. Klart är att Sverige under de senaste 20-30 åren har haft en mer omfattande invandring än kanske något annat land i Västeuropa. Det är en invandring från i ökad utsträckning främmande kulturer och en invandring som har medfört djupgående förändringar av det svenska samhället. Man kan tycka att det är bra eller att det är dåligt - under alla omständigheter borde det vara en fråga som får diskuteras och där politikens fortsatta inriktning kan påverkas av medborgarna.

2. Mycket tyder på att en majoritet av svenska folket i själva verket önskar en mer restriktiv invandringspolitik och en bättre kontrollerad invandring. Samstämmiga opinionsmätningar under de senaste 10-15 åren har pekat i den riktningen. Vid ett enda tillfälle har det faktiskt hållits en folkomröstning i Sverige om invandringen. Det skedde i Sjöbo kommun i Skåne 1988. Resultatet blev att 2/3 av de röstande sade nej till mottagning av asylanter.

I en fråga, där så många har en avvikande uppfattning, borde det vara än mer självklart att låta företrädare för dessa komma till tals. Även om jag använder termen **“dissidenter”** när jag talar om invandringskritiker, ska detta inte tolkas som att vi representerar bara en minoritet svenskar. Vad det betyder är att vi har åsikter som avviker från de uppifrån påbjudna åsikterna.

En annan term som jag genomgående använder gäller dem som saboterar möten och förföljer dissidenter. Man skulle kunna kalla dem för kommunister eller anarkister, antirasister eller våldsromantiker. Jag har fastnat för termen **“antidemokrater”**.

Nu till min lista om läget för yttrandefriheten i Sverige:

A. Medborgare förhindras att nå ut till andra medborgare

Här skulle man kunna göra en uppdelning i möjligheter att dels komma till tals i massmedia, dels komma till tals genom egna kanaler. Däremellan ser jag dock en gråzon, varför jag avstår från en sådan uppdelning.

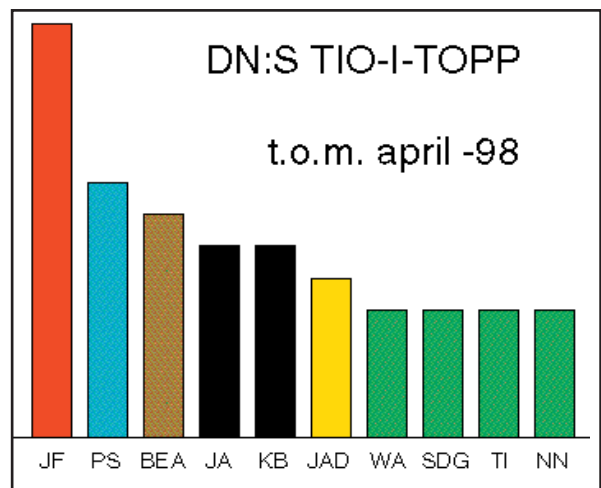
I. Dagstidningar

a) Insändare

På insändarsidorna förekommer numera en hel del inlägg, kritiska till den förda invandringspolitiken. Jag misstänker ändå att tidningar hellre publicerar politiskt korrekta insändare, som förespråkar ökad generositet. Detta är inget jag kan bevisa, men jag vet att både jag själv och flera som jag känner haft svårt att få in insändare. En konsekvens att detta blir att man efter en tid tröttnar på att skicka iväg insändare.

b) Debattartiklar

När det gäller debattartiklar är bilden tydligare, i varje fall beträffande de rikstäckande dagstidningarna. Invandringskritiska artiklar publiceras där bara undantagsvis. Beträffande DN Debatt - alltså debattsidan på Dagens Nyheter, Sveriges största morgontidning - gjorde Blågula frågor en undersökning för fyraårsperioden 1995-98. Vi noterade vilka personer som fått in debattartiklar om ämnet invandring, och sållade fram dem som fått in fyra inlägg eller mer. Det blev tretton personer. Bland dessa fanns inte en enda invandringskritiker. Flest inlägg hade Juan Fonseca, invandrare från Colombia. Fonseca hade fått in 16 inlägg.

I konsekvens med detta, när tidskriften DSM låter sina läsare rösta fram Sveriges 100 främsta opinionsbildare, så finns inte någon känd invandringskritiker med bland dessa.

Joachim Larsson på Sergels Torg veckan efter överfallet - iförd samma kläder.

c) Nyhetsartiklar

Beträffande nyhetsartiklar finns det två moment: dels missvisande vinkling, dels förtigande.

En missvisande vinkling gav Dagens Nyheter prov på 1997: Sverigedemokraterna hade haft ett torgmöte i Stockholm lördagen den 30 augusti. På väg från mötet blev fyra av dem överfallna av ett 30-tal motståndare som stod och väntade på sina offer. Vårdspersonerna var utrustade med tillhyggen och bar rånarluvor. I DN löd rubriken på den notis som rapporterade om detta: **“Bråk uppstod”**. Det framställdes med andra ord som om det var två jämbördiga parter, där båda var lika ansvariga för det inträffade!

Beträffande förtigande gjorde Blågula frågor en erfarenhet 1997. Vi hade noterat att de politiskt korrekta mycket ofta fick publicitet genom att utdela olika priser till varandra. Då beslöt vi att göra något motsvarande. Vi belönade Sven-Olle Olsson i Sjöbo med ett “demokrati-pris” och reste till Skåne på sommaren för att högtidligen överlämna en blågulfärgad

“demokrati-klubba” och en inramad hyllningstext.

Mot bakgrund av hur demoniserad denne centerpolitiker varit i massmedia borde det ha ett extra nyhetsvärde att någon kunde belöna honom. Bortsett från en artikel i en lokaltidning teg dock alla massmedia om detta. Vi fick känslan av att vara bojkottade.

En bekräftelse på att massmedia i Sverige agerar samordnat och disciplinerat kom året därpå,

under valrörelsen 1998, med behandlingen av Jan Wachtmeisters "Det nya partiet". Alla mass-media teg om Wachtmeisters valturné och vad hans parti ville.

d) Betalda annonser

I denna mediasituation har både Blågula frågor och Sverigedemokraterna vid flera tillfällen försökt få in betalda annonser i rikstäckande dagstidningar som DN, SvD, Aftonbladet, Expressen och Metro. BGF fick våren 1997 in en annons i SvD, men det var tydligen ett "olycksfall i arbetet" - därefter var det tvärstopp.

På hösten 1997 vände sig BGF även till journalisternas fackorgan, "Journalisten". Vi ville få in en liten annons om en bok som vi framställt, den hette "Försvara demokratin!" Även här blev det nej. Med vilken motivering? Redaktören, Bert-Olof Brännström, förklarade att det inte var något i annons texten som var fel. Inte heller var det så att organisationen bakom annonsen, alltså BGF, var rasistisk. Problemet var att vi ville minska invandringen till Sverige. Det betyder att invandrare ses som problem, vilket medför att vi "spelar rasisterna i händerna".

Inför valrörelsen 2002 tog Dagens Nyheter in en halvsidesannons från Dansk Folkeparti. Däremot vägrade man att ta in en annons från Sverigedemokraterna, som med 20 porträttbilder presenterade partiets riksdagskandidater under rubriken "Vi har ansikten!"

2. Riksradio och riks-TV

a) Nyhetsinslag, klippningar

När det gäller nyhetsinslag i radio eller television gör man en nyhetsvärdering som resulterar i frekventa inslag om avvisningshotade "flyktingar" eller föregivet diskriminerade invandrare. Inslag där invandringskritiker får säga något är sällsynta.

När så ändå sker ser man till att presentera en i förväg önskad bild. Därvid finns åtminstone tre redskap:

- stämpla redan i påannonsern invandringskritikern som "främlingsfientlig"
- se till att motståndare till honom/henne får sista ordet
- klipp och redigera för att ta med de uttalanden som är ofördelaktigast.

Exempel som jag har kan redovisa gäller både Anders Sundholm, ordförande för Blågula frågor, och mig själv. Dessa exempel kommer längre fram i anförandet.

b) Studiosamtal och debatter

Upplägget vid studiodebatter och samtal i radio eller TV är genomgående att övervikten för de politiskt korrekta är massiv. Vanligen finns inte en enda invandringskritiker med, när man ska diskutera invandring. Här vill jag anföra fyra TV-exempel:

Exempel 1:

TV1-programmet "Speciellt" 1996, under den stora mediakampanjen för kurd familjen Gümüscü i Åsele, som skulle avvisas. Åtta debattörer fanns i studion. Av dessa var det inte en enda som försvarade avvisningen. I svensk rikstelevision är det fullt möjligt att sända s.k. debattprogram, där samtliga debattdeltagare har samma åsikt!

Exempel 2:

Programmet "Mosaik", med Alexandra Pascalidou som programledare, inbjöd mig 1997 till deltagande på temat "Det mångkulturella samhället". Mot mig fick jag tre motdebattörer, plus Pascalidou. Jag vill också påstå att Pascalidou avbröt mig i mina anföranden på ett sätt som hon inte gjorde med de övriga. Vid åtminstone ett tillfälle väckte ett uttalande av mig allmän munterhet.

Samma upplägg hade Mosaik vid ett senare tillfälle, där invandringskritikern Magnus Kaveli fick medverka. Också han blev utsatt för hänskratt med programledare Pascalidou som aktiv deltagare.

Exempel 3:

År 2000 inbjöds jag att medverka i TV3-programmet "Folkhemmet". Innan panelen släpptes in visade man en känsloladdad film om en avvisningshotad familj. I panelen hade jag denna gång sex personer mot mig, dels tre andra debattdeltagare, dels de tre programledarna.

Exempel 4:

SVT-programmet "Debatt" släppte hösten 2004 fram Jimmie Åkesson från SDU, Sverigedemokraternas ungdomsförbund. Han skulle debattera mot folkpartiledaren Lars Leijonborg. Programmet inleddes med hopklipp om Sverigedemokraterna, med bilder som kopplade ihop partiet med nazism. I debatten tog sedan debattledaren som vanligt själv ställning, så att Åkesson i praktiken fick två motståndare att bemöta.

Beträffande riksradio kan jag ge ett exempel. I programmet "Folkradion" 1996 fick Blågula frågors ordförande, Anders Sundholm, medverka.

Det skedde genom en i förväg bandad intervju, som sedan klipptes ned. Direkt efter att intervjun sänts följde ett studiosamtal mellan två journalister. Den ena var programledare på "Folkradion". Den andra var Björn Häger från radioprogrammet "Dagens Eko", han medverkade i rollen som "sakkunnig" och expert. Häger insinuerade att det faktum att BGF inte agerar som skinnskallarna gör bara beror på taktiska överväganden. Någon möjlighet för Sundholm att bemöta detta angrepp gavs alltså inte. Häger hade tidigare utmärkt sig genom ett osakligt programinslag om Anders Sundholm i Dagens Eko.

c) Valinformation

Inför riksdagsvalen får de partier som redan sitter i riksdagen medverka i TV-sända debatter. Övriga kandiderande partier kan inte göra anspråk på något utrymme i TV eller radio, där de själva får presentera sin politik.

Under EU-valrörelsen i Sverige 2004 gavs Junilistan ändå stor uppmärksamhet i etermedia

- däremot inte Sverigedemokraterna. De ansvariga på radio-TV har förklarat detta med att Junilistan hade ett nyhetsvärde som SD saknade.

3. Lokal-TV och närradio

a) Stockholms närradio

I Stockholm närradio medverkar olika föreningar. Där finns även Sverigedemokraterna, sedan flera år tillbaka med fasta tider varje vecka: en timme lördagar, söndagar och torsdagar.

Däremot stoppades Sverigedemokraterna för några år sedan från att sända i Haninge närradio. Enligt uppgift blev studion utsatt för hot, för vilka man föll undan.

b) “Öppna kanalen” i Stockholm

En TV-motsvarighet till närradion är “Öppna kanalen”, som finns i bl.a. Stockholm. Det handlar om TV-sändningar med lokal räckvidd. Ett uttryckligt syfte med dessa sändningar är att vidga yttrandefriheten och ge utrymme till dem som annars inte kommer fram i TV-mediet.

“Öppna Kanalen” i Stockholm har ett 60-tal medlemsföreningar, varav ungefär hälften är invandrarföreningar. Exempelvis är fem somaliska, fyra eritreanska och två etiopiska medlemmar - sammanlagt elva föreningar från Afrikas horn.

Blågula frågor ansökte 2001 om medlemskap, vilket skulle ge möjlighet att sända till ett pris att cirka 4.000 kronor per år. Föreningens styrelse och sedan årsmöte avlog denna begäran. Detta skedde efter påtryckningar från tidskriften Expo, som sände ett brev till samtliga medlemsföreningar i Öppna Kanalen i Stockholm. I brevet skrev man att BGF var en “obehaglig organisation” som “vänder sig mot grundläggande principer för demokratin”. Expo framhöll att man under många år hållit BGF under uppsikt och att man därvid funnit att vi gjort oss skyldiga till missaktning mot folkgrupp.

Detta brev var knappast avsett att komma till vår kännedom. När vi skrev till Expo och bad dem precisera anklagelserna mot oss kunde de inte göra detta.

Beslutet om att vägra BGF medlemskap i Öppna Kanalen stod i direkt strid mot intentionerna bakom Öppna Kanalen, reglerna anger att lokala kabelsändarföretag skall vara öppna för alla som vill sända lokal-TV. Dock finns ett förbehåll om att föreningarna ska ha “en demokratisk grundsyn”. BGF överklagade till Radio-TV-verket, men detta gav inget resultat - Öppna Kanalen i Stockholm fick sitt sändningstillstånd förnyat.

Den enda möjliga tolkningen av detta är att BGF inte ansågs ha en “demokratisk grundsyn”, och att detta beror på vår kritik mot den förda invandringspolitiken.

Blågula frågor skulle inte få sända TV-program som medlem, däremot skulle vi - enligt beslutet

från Öppna Kanalen i Stockholm - få sända som utomstående förening. Priset skulle då bli 3.000 kronor per timme. För att testa gjorde vi en film och lämnade in denna för sändning. Den blev aldrig sänd.

4. Egna tidskrifter

a) Tidningshyllor på bibliotek

På bibliotekens tidningshyllor finns både Expo och andra tidskrifter som pläderar för en s.k. generös flyktingpolitik. Däremot finns varken Blågula frågor eller någon annan invandringskritisk tidskrift.

Vi har skrivit till Stockholm Stadsbibliotek och erbjudit oss att gratis skicka ett exemplar av varje nummer. Det har dock avböjts, man anser sig inte ha plats för Blågula frågor i tidningshyllan.

Den mer påkostade tidskriften Salt fanns i varje fall inte i Malmö stadsbibliotek. De ansvariga ansåg att tidskriften *“inte levde upp till de kvalitetskriterier”* som man hade.

b) Försäljningsställen

Vi har även gjort vissa försök att intressera försäljningsställen för att ha med Blågula frågor i sitt sortiment, men utan resultat. Detta kan dock bero på rent kommersiella bedömningar.

Tidskriften Salt fanns till en början på flera försäljningsställen, men efter att nummer 5 tagit upp de mångkulturella projektet försvann hälften av återförsäljarna. Pressbyrån på Centralstationen i Stockholm förklarade att Salt inte var förenlig med deras *“etiska principer”*.

5. Böcker

a) Folkbibliotek

Beträffande folkbibliotekens inköp har det stor betydelse vilken recension boken får i Biblioteks-tjänsts katalog. För min bok *“Lagom är bäst”* 1995 fick jag en ganska positiv recension, och ett 100-tal exemplar köptes in av olika bibliotek.

När BGF-boken *“Försvara demokratin!”* kom ett år senare blev dock recensionen mer negativ och nästan inga exemplar köptes in. Samma sak hände med min bok *“Dialog om invandringen”* 2002.

Lars Jansson gav samma år ut sin bok *“Mångkultur eller välfärd?”* Den köptes in av vissa bibli-

otek, men långtifrån alla. I Skellefteå fanns den inte. När en person ville låna boken, och bad att man skulle låna in boken från ett annat bibliotek vägrade man att göra detta. Jansson donerade därvid ett exemplar av sin bok till biblioteket i Skellefteå, men man vägrade placera det i bokhyllan.

b) Bokmässan i Göteborg

På bokmässan i Göteborg år 2002 var vi tre invandringskritiker med ett gemensamt bokstånd. Detta väckte snart uppståndelse och vissa personer krävde att vi skulle avhysas från mässan. Så blev inte fallet, däremot lär vi inte få tillstånd att medverka vid någon kommande bokmessa.

6. Möten

a) Lokaler

Både Blågula frågor och Sverigedemokraterna har tvingats göra åtskilliga erfarenheter av svårigheterna att få hyra möteslokaler. När Stockholms kommun vägrat hyra ut har det bottnat i en viljeinriktning från politiker i kommunledningen. Även när ABF vägrar att hyra ut lär det handla om en egen viljeinriktning.

I andra sammanhang har det inte berott på åsikter hos dem som haft lokaler. Det har berott på rädsla för att utsättas repressalier om det efteråt framkommer att de hyrt ut åt s.k. rasister.

Inför Sverigedemokraternas extra årsmöte i Värmland hösten 2004 måste man gång på gång söka ny lokal, då antidemokrater fått vetskap om en gjord bokning och lokaluthyraren hoppat av.

b) Störningar, interna möten

Så sent som i mars 2005 krossades fönsterrutor på Scandic Hotell i Helsingborg för att SD:s partistyreelse hade möte där.

När SDU - Sverigedemokratisk Ungdom - hade årsmöte på en avlägset belägen bygdegård hösten 2004 blev även denna utsatt för skadegörelse av antidemokrater.

Vid SD-kongressen på Scandic Hotell i Norrköping 1995, alltså för tio år sedan, krossades fönsterrutor och man slängde in gatstenar, färg och syra i möteslokalen, under mötet.

c) Störningar, offentliga möten

Under valrörelsen 1998 fick Ian Wachtmeister sina valmöten systematiskt saboterade av svartuniformerade AFA-ungdomar som förde oljud och uppträdde aggressivt. I massmedia

blev detta föga uppmärksammat, i varje fall förekom inga fördömanden av dåden.

Störningarna gällde även Sverigedemokraterna. Den 25 juni frågade AFAs elektroniska nyhetsbrev: *“Saknar du ett sommarnöje? Stoppa fascistisk turné.”* I brevet skriver AFA bl a *“SD har drivit iväg naziskinsen från sina möten så ni kan helt lugnt gå dit och tracka dem utan risk för bråk. Ta och ring upp din lokala snutstation och kolla när SD har sökt tillstånd för torgmöte, ring sedan till alla dina polare och lokala vänsterorganisationer, RFSL och antirasistgrupper Sommarens stora aktivist-mästerskap blir alltså att tracka extremhögerns torgmöten. Motkraft tar gärna emot rapporter från aktiva lag runt om i landet. Gatuteatrar, antifascistiska/socialistiska flygbladsutdelningar, nedslitna fascistaffischer, visselpipor, punkterade bildäck allt är av intresse.”*

I mars 2002 gjorde Vänsterpartiets partistyreelse ett uttalande om att man ska “fredligt blockera” mötesplatser för “rasister”.

Detta fullföljdes i handling den 5 juni 2002. BGF hade lyckats hyra en lokal i Medborgarhuset i Stockholm för ett offentligt möte. Ett uppbåd av något hundratal maskerade antidemokrater hindrade då rent fysiskt personer att komma in i huset. En 70-årig kvinna, som ändå försökte ta sig in, blev knuffad nedför trappan till Medborgarhuset. Polisen fanns på plats, men gjorde inget för att transportera bort mötessabotörerna.

Tre dagar senare hade Blågula frågor ett torgmöte med bokbord på Norrmalmstorg. Ett 40-tal antidemokrater dök upp. Med talkörer och annat oljud hindrade de oss att göra oss hörda. Trots att ett stort antal poliser närvarade tilläts mötessabotörerna att stå bara ett par meter i från oss. Några av dem hade plastflaskor med hjälp av vilka de kunde spruta en vätska på oss vid mikrofonen. De kunde flera gånger dra ur sladden till vårt högtaleri, de kunde slå flygbladen ur händerna på våra utdelare och de kunde välta bokbordet.

Den 7 september 2002 skulle SD hålla valmöte i Malmö. På plats för att tala fanns partiets toppkandidater till riksdagen: Sten Andersson, Mikael Jansson och Kenneth Sandberg. Mötet måste avbrytas på grund av de många och aggressiva motståndarna. Polisen bedömde att det inte gick att garantera talarnas säkerhet.

Under EU-valrörelsen 2004 blev det nya störningar mot valmötet för Sverigedemokraterna.

Den 21 maj angreps ett möte på Södergatan i Malmö, när Kenneth Sandberg och Jimmie Åkeson skulle tala. De attackerades bland annat med en rökgranat.

Andra erfarenheter fick jag och Runar Filper, göra under en Norrlandsturné - vid denna tidpunkt har jag gått med i Sverigedemokraterna. I Luleå den 8 juni uppvaktades vårt möte av cirka 400 antidemokrater. De kastade föremål mot mig vid mikrofonen och vår bil som stod uppställd intill. En färgballong briserade mot biltaket och stänkte ned mitt hår. Vad som fanns

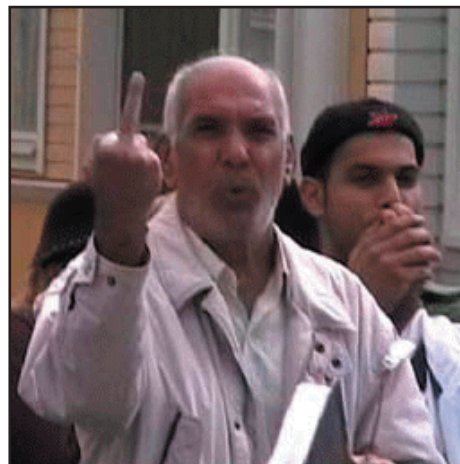
i denna färg vet jag inte, men efter hemkomsten fick jag infektion i hårbotten och blev jag sängliggande med hög feber.

Mot slutet av mötet kastades ett brinnande föremål mot bilen och satte eld på ett buskage intill bilen. När vi lämnade platsen utmed en gågata hann några antidemokrater ikapp oss och bröt sönder bilens båda ytterbackspeglar.

När vi fortsatte turnén i Norrbotten följde en grupp på ett dussintal tonåringar från Ung Vänster efter oss. I Luleå hade antidemokraterna varit så många, att det inte var praktiskt möjligt för polisen att flytta bort dem. Nu var det annorlunda. I både Kiruna och Gällivare tilläts de ändå av polisen stå så nära oss att de med oljud kunde störa våra möten. Polisledningen gjorde bedömningen att det trots allt gick att uppfatta vad vi sade i mikrofonen.

Syftet med den här typen av störningar är inte bara att hindra oss från att kunna bli hörda. Huvudsyftet är att Sverigedemokraterna ska framstå som kontroversiella. Att det inte är något normalt parti, utan något som vanliga människor ska akta sig för.

Några motsvarande störningar skulle självfallet aldrig tillåtas om t ex socialdemokraterna hade haft torgmöte. Kontrasten mellan polisens agerande i Norrland och polisens agerande på Gotland under Almedalsveckan sommaren 2003 är skarp. Medan man i Norrland tillät antidemokrater att direkt saboterar SD:s möten, tillät man i det senare fallet inte sverigedemokrater att stå tysta med ett plakat i publiken, när socialdemokraterna hade möte. På plakatet stod texten "Tag debatten!".

d) Mötesförbud

Steget längre än att tillåta mötesstörningar togs i Sandviken den 28 mars 2005. Kommunen nekade Sverigedemokraterna att hålla ett torgmöte i centrum på påskaftonen. Motivering: kommunen hade en handlingsplan mot "främlingsfientlighet och rasism".

7. Affischering

a) Vanliga affischtavlor

Vänsterpartiet har också uttryckt sig uppskattande om att riva ned affischer för s.k. rasister. Det är något som både BGF och SD kunnat märka, att våra affischer på många håll snabbt

försvinner från föreningstavlor.

b) Valplakat

I Lomma kommun under valrörelsen 2002 blev SD:s valplakat konsekvent utsatta för vandalisering och i vissa fall stöld. När SD:s funktionärer natten den 14 september bevakade valplakaten kunde de konstatera att skadegörarna var personer med anknytning till ABF, Arbetsarnas Bildnings-Förbund.

Under EU-valrörelsen 2004 gjordes liknande erfarenheter i Arlöv och Åkarp. Bara ett par dagar efter att valplakat satts upp den 6 juni var samtliga plakat saboterade.

c) Betald affischplats

Under EU-valrörelsen 2004 hyrde Sverigedemokraterna affischplats på lokalbussarna i Malmö. Dessa revs systematiskt ned av meningsmotståndare. Det var unga kommunister, som sedan skröt med vad de gjort.

B. Medborgare skräms till tystnad genom hot eller bestraffningar

Det är en allmänt utbredd känsla hos svenskarna, att det kan vara farligt att lägga kritiska synpunkter på invandringen, att man kan drabbas av olika typer av sanktioner. Denna känsla må vara överdriven, men den är inte ogrundad.

I. Juridiska sanktioner

Till de sanktioner man kan drabbas av hör de rent juridiska och straffrättsliga. Detta fick en boende i Bunkeflostrand i Skåne erfara år 2001. I ett e-postbrev till en socialdemokratisk politiker inom Malmö kommun hade han framfört invändningar mot att kommunen lät en stor muslimsk bidragsförsörjd familj av afghaner flytta in i en villa bredvid hans egen villa. Politikern såg till att polisanmäla mannen för hets mot folkgrupp. Han blev både åtalad och fälld i tingsrätten. Med formuleringen "en hopar araber" ansågs han ha uttryckt "missaktning för folkgrupp".

Lagparagraferna är ganska luddiga, så det är svårt att i förväg veta om ett uttalande är straffbart eller inte. Det kan bero på domstolens bedömning, varvid det har betydelse både vem det är som sagt något och i vilket sammanhang det skett. Den som vill vara helt på den säkra sidan kan således gör klokt i att vara väldigt tyst. I all synnerhet gäller detta för medborgare ur arbetarklassen, vars språkbruk lättare gör ett anstötligt intryck på jurister.

2. Uteslutningar

Ur samtliga av de sju riksdagspartier i Sverige har medlemmar blivit uteslutna pga en kritisk inställning till den förda invandringspolitiken.

- Ur Centerpartiet uteslöts Sven-Olle Olsson 1988
- Ur Vänsterpartiet uteslöts Kenneth Sandberg 1992
- Ur Miljöpartiet uteslöts Anders Sundholm 1996
- Ur Folkpartiet uteslöts Bertil Salomonsson på 1990-talet
- Ur Socialdemokraterna uteslöts Anders Lindström 2001
- Ur Moderaterna uteslöts Christer Ewe 2002

Jag har mött också en person som blivit utesluten ur Kristdemokraterna, men här minns jag inte hans namn.

Beträffande politiska partier kan man hävda att ett parti är till för att driva en viss politik, och det kan vara naturligt att personer som inte vill arbeta för denna politik då inte hör hemma inom partiet. Men hur kan detta gälla samtliga riksdagspartier, när minst hälften av alla väljare önskar en stramare invandringspolitik?

Sedan finns det fackliga och andra organisationer som ska arbeta för ett avgränsat mål och där samla i princip alla, oavsett skiljande åsikter i andra frågor.

Adam Marttinen, en ung sverigedemokrat i Eskilstuna, gick i februari 2005 till ett möte för att delta i ett manligt nätverk mot kvinnovåld. Efter att han skrivit sitt namn på deltagarlistan uppstod en häftig diskussion där några förklarade att de inte skulle delta i nätverkets arbete om Marttinen tilläts vara med.

Det har också förekommit att man manat till deltagande i manifestationer mot "det nazistiska och rasistiska våldet" - men med förbehåll. Så gjorde Stieg Larsson och Kurdo Baksi från Expo, i en artikel i Aftonbladet 1999. Formuleringen på slutet lød: "*Alla ni som vill leva i ett ... mångkulturellt Sverige uppmanas att ansluta er...*". Med andra ord: invandringskritiker var inte välkomna att delta i manifestationen mot detta våld.

Kenneth Sandberg uteslöts inte ur sitt fackförbund, Jusek, man lät honom vara med och betala medlemsavgift. När han avskedades från Invandrarverket och behövde fackets hjälp vägrade man dock att hjälpa honom, med motiveringen att han gått med i Sverigedemokraterna.

3. Förbud att inneha uppdrag

Allan Jönsson i Skåne har länge varit fackligt förtroendevald lokalt inom Industrifacket. Efter att han gått med i Sverigedemokraterna ingrep förbundsledningen. År 2004 ogiltigförklarade man medlemmarnas val av honom till styrelsen.

Samma sak hände år 2004 inom fackförbundet Kommunal. Gunilla Persson, sverigedemokrat

i Värmland hade valts till fackordförande lokalt, men förbundsledningen avsatte henne.

Ett annat exempel gäller uppdrag som nämndeman. Anders Sundholm satt i mitten av 1990-talet som nämndeman i Svea Hovrätt, han hade många års erfarenhet av att sitta i tingsrätter. Efter att massmedia startat ett drev mot honom 1995 på grund av hans engagemang i Blågula frågor blev han inte mer föreslagen som nämndeman.

4. Yrkesförbud

Det finns också flera exempel på hur sverigedemokrater eller andra invandringskritiker drabbats av yrkesförbud. För Richard Jomshof har det inträffat två gånger att han av politiska skäl måste lämna en anställning som gymnasielärare. Eva Nyman, högskolelärare, har tvingas göra motsvarande erfarenheter.

Kenneth Sandberg fick 1997 avsked från Invandrarverket, till följd av sitt engagemang i organisationen *“Folkviljan och Massinvandringen”*. Bo Hofvander fick 1998 av samma skäl lämna en deltidsanställning inom pensionärsorganisationen PRO.

5. AFA-hot och angrepp mot hemmen

Den vänsterextrema nättidningen Indymedia publicerade 2002 personuppgifter om Sverigedemokraternas kandidater och uppmanade sina läsare att fylla på med uppgifter som saknades. Det gällde adresser och telefonnummer. Syftet med detta kan vara dels att skrämmas genom att skapa en hotbild, dels att faktiskt underlätta för dem som vill trakassera.

Det finns flera exempel på att angrepp har iscensatts mot invandringskritikers hem.

Mest utsatt har Kenneth Sandberg varit. Under valåret 2002 inträffade följande:

1. Den 23 mars. Husvägg sprejad med texten “Krossa rasismen”. Väggen tillhörde Sandbergs granne men var avsedd för hans hus.
2. Den 9-10 april. Punktering av ett däck på Sandberg bil, där den stod vid hans hus.
3. Den 14 april. SD skulle ha internt möte i Kävlinge vårdshus, men ägaren backade ur efter hot. Mötet hölls i stället i en kommunal lokal. Deltagarna trakasserades av AFA-iter.
4. Den 27 maj. Alla fyra däcken punkterades på Sandbergs bil vid hans bostad.
5. Den 12-13 juni. En gatsten slängdes in i Sandbergs hus genom en fönsterruta som krossades. På stenen var skrivet siffrorna “0418” - riktnumret till Landskrona. Där hade Sandberg på lördagen medverkat vid ett torgmöte.
6. Den 26-27 juni. Två stenar slängdes samtidigt - vid tvåtiden på natten - in genom två olika

fönster i två olika rum i Sandbergs bostad. Stenarna var stora, vägde vardera cirka 7 kilo, och förorsakade stor förödelse. Om Sandberg vid tidpunkten suttit på sin skrivbordsstol skulle han ha blivit allvarligt skadad. Det var inga lortiga stenar, utan uppenbart medhavda - dådet var alltså inte spontant, utan planerat.

Inget av dessa dåd har rönt någon större uppmärksamhet i svenska massmedia.

Andra personer, vars hem har angripits:

- Eva Nyman har fått fönsterrutor inslagna, bilen uppbränd och utsatts för mordhot.
- Jag har själv två gånger fått väggen i det hus jag bor sprayad. Den ena gången, vid midsommaren 1996, stod det med meterhöga bokstäver "JAN MILLD - RASISTSVIN". Den andra gången, våren 1997, stod det "VI SER DIG JAN MILLD - FASCISTSVIN". Den första sprayningen hade föregåtts av att tidskriften Expo haft en artikel om Blågula frågor, tryckt och distribuerad i miljonupplaga tillsammans med Aftonbladet och Expressen.
- Valåret 2002, den 22 juli, blev Janne Ljungberg, Sverigedemokraternas toppkandidat i Jönköping, utsatt för mordhot via telefon: "Jävla rassejävel, du skall dö!" Den 23 juli blev han åter uppringd och hotad. Hans telefonsvarare spelade in följande: "Du skall dö, du skall dö, du skall dö, du skall dö, du skall dö, AFA är efter dig!"
- Sommaren 2003 vandaliserades en bil tillhörandes en Lidköpingsbo. På bilen hade klottrats ordet "SD", ett likhetstecken och ett hakkors. Samtliga rutor, utom framrutan var dessutom krossade.
- Natten mellan den 9 och 10 oktober 2003 utsattes en sverigedemokrat i Örebro för ett försök till mordbrand. Man lade en lapp i hans brevlåda med texten "HATA SD", varpå man tände eld på förrådsdörren alldeles bredvid ytterdörren. Om inte den boende hade varit vaken och hört lappen falla ned i brevlådan kunde branden ha spridit sig.
- Björn Hammarbäck, socialdemokratisk kommunpolitiker i Fagersta i Västmanland, gjorde år 2004 offentliga uttalanden som kritiska mot invandringspolitiken. Detta resulterade inte bara i häftiga angrepp från SSU. Det ledde också till att hans familj utsattes för hot. Som följd av detta valde Hammarbäck att lämna det socialdemokratiska partiet.
- Det senaste exemplet gäller Sandviken. Tiltänkt som ordförande för den nya SD-avdelningen i Sandviken var Hanne Norling, 23 år. En trakasserikampanj mot henne sattes in och kulminerade med att man slängde in en sten genom ett fönster i hennes hem. Detta resulterade i att hon drog tillbaka sin kandidatur till ordförandeskapet för Sverigedemokraterna i Sandviken.

6. Misshandel

Det förekommer också att dissidenter blir direkt fysiskt misshandlade. Låt mig nämna några fall i mängden:

a) Den incident från Stockholm i augusti 1997 som jag tidigare nämnt, av DN rubricerad "Bråk uppstod". Fyra sverigedemokrater på väg från ett möte blir överfallna av ett stort antal beväpnade motståndare. De fyra blev allvarligt misshandlade och måste efteråt föras till sjukhus.

b) I Lidköping den 19 april 2003 genomfördes en attack som närmast var ett mordförsök. I samband med flygbladsutdelning blev en ung sverigedemokrat attackerad av en grupp syndikalister och AFA-iter. En stor sten slängdes mot honom, träffade i huvudet och fällde honom till marken. Därefter fortsatte misshandeln genom att man sparkade på honom och stampade på hans huvud.

Hade stenen träffat några centimeter annorlunda hade han kunnat dö, berättar läkaren som tog hand om sverigedemokraten på Lidköpings akutmottagning.

c) I juli 2004 blev Johan Rinderheim, ordförande i SD Stockholm misshandlad på Södra stations pendeltågsperrong. Två ynglingar gick fram till Rinderheim, kallade honom "nassesvin" och levererade två knytnävsslag mot ansiktet.

d) I januari 2005 skulle SDU Stockholm hålla årsmöte i medborgarhuset i Alvik. Deltagarna attackerades då av ett femtiotal svartklädda och maskerade. SDU-arna hindrades från att gå in i möteslokalen och flera SDU:are misshandlades, däribland SDU:s förbundssekreterare, Martin Kinnunen. Han blev först slagen i huvudet med en flaska, därefter fick han ta emot sparkar när han låg på marken.

7. Dåligt anseende

Som en form av bestraffning och repressalie fungerar också att få sitt anseende skadat. Detta kan ju bli följden då massmedia presenterar niddbilder som sedan inte får bemötas.

C. Medborgare skandaliseras, så att ingen lyssnar på dem

I. Kontinuerligt kampanjande

Behandlingen av dissidenter i Sverige får sin verkan inte bara genom övergreppen i sig. De får sin verkan genom att de sker i ett bestämt kulturellt och politiskt klimat. Även då dissidenter får höras blir det få som vågar lyssna. Detta klimat är resultat av en konsekvent strävan.

För det första har vi massmedia i sig, med sitt kraftiga genomslag. Trots ett presstöd på en halv miljard kronor om året ger svenska dagstidningar knappast utrymme för någon mångfald av åsikter när det gäller invandringspolitiken. Överhuvudtaget talar massmedia i Sverige här med en röst.

Hur samkörda massmedia är illustrerades inför valrörelsen 1998. Mats Svegfors, redaktör på Svenska Dagbladet, lovade då att tidningarna inte skulle skriva något om Ian Wachtmeister och "Det Nya Partiet". Detta löfte höll inte bara SvD, utan alla större dagstidningar i Sverige.

Man kan tala om ett permanent kampanjande från massmedias sida, med några centrala budskap:

- asylsökande är liktydig med flykting, i behov av skydd
- invandrare är liktydig med utsatt grupp och offer
- svensk är liktydig med potentiell rasist och brottsförövare.

Utöver detta har statligt och kommunalt initierade kampanjer "mot främlingsfientlighet och rasism" rullat på i stort sett varje år sedan 1980-talet. Dessa finansieras med skattemedel eller genom Allmänna Arvsfonden, dvs de tas från avlidna svenskar.

Inte att förglömma har vi "Folkrörelse-Sverige". Det finns nästan inte en organisation eller medlemstidning, som inte ansluter sig till kampanjandet. I varje sammanhang ska budskapet tränga fram: de problem som finns i Sverige, relaterade till invandringen, handlar om främlingsfientlighet och diskriminering av invandrare.

Svensken i allmänhet får lära sig att se upp med "rasisterna". Framförallt ska man akta sig för att säga något som gör att man själv kan uppfattas som "rasist".

2. Rutinmässiga stämplingar

Inför valrörelsen 2002 gjorde Staffan Sonning på Sveriges Radios program "Dagens Eko" en deklaration om att Sverigedemokraterna, när de nämns i radion, konsekvent ska förseas med epitetet "de främlingsfientliga". Detta blev i praktiken till ett direktiv, som följdes av inte bara Ekot och andra radioprogram, utan även av TV och dagstidningar.

3. Nidbilder

Här kan jag ge tre exempel:

- Först ett Ekoinslag 1995, med Björn Häger som radioreporter. Häger hade uppmärksammat att Anders Sundholm, ordförande i Blågula frågor, var nämndeman i Svea Hovrätt. Arbetshypotesen var given: en främlingsfientlig nämndeman - hur avspeglas detta i domar, där invandrare döms? Häger hade granskat två domar och funnit att Sundholm där yrkade på hårdare

straff än andra nämndemän. Detta gick ut en nyhetssändning utan att man först talat med Sundholm själv.

Om Björn Häger hade talat med Sundholm så skulle han fått veta dels att det var brottens grovhet i de två målen som föranledde Sundholm att yrka på hårdare straff, dels att i andra mål med invandrare inblandade hade Sundholm yrkat på lindrigare straff än övriga i rätten.

- År 1995 hade också Stockholms regionalradio kört igång ett drev mot mig och Blågula frågor. I nyhetssändningarna varje timme återkom påståenden om att vi var "invandrarfientliga". Syftet var att komma åt en person som sagt något positivt om mig. När man i det läget ringde från ABC-nytt, dvs det regionala TV-nyhetsprogrammet, bjöd jag dem hem till mig för en intervju. Jag hoppades få chans att klargöra hur felaktig anklagelsen var.

Nästan det enda man tog med i sändningen var ett halvt uttalande av mig. Jag hade nämnt hur Mauricio Rojas i en tidningsartikel kunde skriva att det bland asylsökande till Sverige fanns en hel del "parasiter". Som invandrare kunde han säga detta, men om jag som svensk säger samma sak stämplas det som främlingsfientlighet. Han hade en yttrandefrihet som jag saknade - en klar orättvisa! Detta var min poäng.

I sändningen tog man sedan bara med när jag uttalade ordet "parasiter", inget togs med om Rojas och själva poängen i resonemanget. Genom att därefter låta andra kommentera mitt uttalande framställdes det dessutom som att jag skulle ha sagt att om invandrare i allmänhet, och påstått att alla var parasiter. Så var det ju inte, jag hade i sak aldrig hävdat något annat än vad Rojas gjort. Att det bland asylsökande finns även samhällsparasiter - dvs personer som vill ha bidrag men inte arbete - är ett ovedersägligt faktum. Mina försök att få in rättelse misslyckades, man vägrade mig varje form av genmäle.

Man hade i förväg bestämt vilken typ av inslag man ville ha.

- Än tydligare blev detta på bokmässan i Göteborg 2002. Vi var tre invandringskritiker, som detta år skrivit varsin bok - jag själv, Lars Jansson och John Järvenpää. Tillsammans hade vi därför ett bokstånd. En av dagarna dök det upp en reporter från Göteborgs-Tidningen. Han frågade mig: "Är ni rasister?"

Vad menade han då med "rasist"? Jag bad honom definiera begreppet, men det kunde han inte. För säkerhets skull svarade jag ändå på frågan innan han gick, och sade: "Nej, vi är inte rasister!"

Inte desto mindre blev sedan rubriken på hans artikel: **"Rasistiskt på bokmässan"**.

4. Ej rättelse eller genmälen

När dissidenter utsätts för osakliga och grova anklagelser kombineras det ofta med att vi vägrats rätten till genmäle och att man vägrar införa rättelser.

- Ett exempel är Nordvästra Skånes Tidningar i november 1997. I en rubrik i NST talade om Blågula frågor som "nynazistisk".

- Ett annat exempel är en skrift, utgiven av ABF i Haninge 2001. Den hette "Vi synar Sverigedemokraterna" och där talas om Blågula frågor som "nazianstruken". När ABF Haninge vägrade rätta felaktigheten gjorde vi ett e-postutskick till samtliga ABF-avdelningar i landet. Bara en person hörde av sig - hans reaktion var att undanbe sig mer e-post från oss.

-Ytterligare ett exempel på detta är agerandet hos kvällstidningarna Aftonbladet och Expressen 1996. Under våren hade attentat inträffat mot det tryckeri som tryckte Expo och en del ställen som sålde tidskriften. Någon förövare togs aldrig, så det blev inte klarlagt om det var motståndare till Expo eller sympatisörer till Expo som legat bakom dåden.

Klart är vilka som vann på det inträffade. Det var Expo. Den 10 juni sände de två kvällstidningarna ut Expo nr 3/96 som som gratisbilaga, varigenom Expo nådde en läsekrets på mer än en miljon människor. I detta nummer fanns ett angrepp på Blågula frågor. Både Anders Sundholm och jag var avbildade och namngivna. Expressenredaktören, Christina Jutterström, talade i Expo bilagan om att "Det onda fungerar bäst i mörker och tystnad. Ljus, ljud och upplysning har alltid och kommer alltid att hota mörkrets makter."

Vi begärde ett genmäle i kvällstidningarna, men både Aftonbladet och Expressen vägrade. Däremot fick vi in ett genmäle i ett senare nummer av Expo, som gick ut till 3000 läsare.

Christina Jutterström avgick året därpå som Expressenredaktör och fick arbete på journalistutbildningen i Göteborg - med "etik" som specialinriktning.

- Ett fjärde exempel gäller Öppna Kanalen i Stockholm 2001. Inte nog med att BGF vägrades medlemskap där. I ett TV-program gick man ut med anklagelser om att vi skulle vara "extremister" och "nazister", naturligtvis utan belegg. Återigen vägrades vi genmäle.

- Som ett femte exempel kan anföras insändarsidan i lokaltidningen "Mitt-i-Haninge". Det är ett principiellt intressant exempel. Folkpartisten John Glas hade i en insändare talat om mig och BGF som att vi hade "starka fascistiska förtecken". Man tog in ett svar från mig men av den redan korta texten hade hälften tagits bort. Det som tagits bort rymde mina starkaste argument.

Till de meningar som ströks hörde denna reflexion om "fascistiska förtecken":

"Det är väl det starkaste ord som vårt politiska språk har. Tillgriper man det, då bör man moraliskt vara förpliktad att klargöra: A. Vad man lägger in i begreppet. B. Vad den anklagade anser eller gör som motiverar anklagelsen.

Det närmaste John Glas kommer detta är konstaterandet att jag pläderar för yttrandefrihet - det gjorde även 30-talets nazister i Tyskland."

Genom att publicera en halv insändare kan man hävda att jag ändå fick försvara mig och läsarna kan ges intrycket att mina argument var svaga.

AVSLUTNINGSVIS vill jag göra ytterligare tre konstateranden:

I. Answaret

Answaret för det som sker i Sverige ligger på högsta politiska nivå. Inför en applåderande riksdag yttrade ministern Pierre Schori den 21 maj 1997: *“Främlingsfientligheten ska kriminaliseras och jagas”*. Med en sådan ansats blir frånvaron av ingripanden mot antidemokraterna konsekvent.

Riksdagsledamoten Sten Andersson tog våren 2002 upp frågan om mötessabotage i riksdagen, och försökte få justitieminister Thomas Bodström att fördöma de störningar som förekommit. Detta lyckades inte. Bodström nöjde sig med en principiell deklaration: *“lagarna ska följas”*.

När politiska möten och en fri opinionsbildning förhindras borde det vara rimligt att betrakta detta som **högmålsbrott**, vars bekämpande ges högsta prioritet och där straffsatserna blir höga. Kapitel 18, § 5 i Brottsbalken om högmålsbrott lyder: *“Den som övar olaga tvång eller olaga hot med uppsåt att påverka den allmänna åsiktsbildningen eller inkräkta på handlingsfriheten inom politisk organisation eller yrkes- eller näringssammanslutning och därigenom sätter yttrande-, församlings- eller föreningsfriheten i fara, dömes för brott mot medborgerlig frihet till fängelse i högst sex år.”*

I samband med Expo-attentaten våren 1996 hävdade dåvarande justitieministern, Laila Freivalds, att det där rörde sig om just högmålsbrott. När det däremot gäller öppna angrepp på mötesfriheten, där offren är dissidenter, blir dock bedömningen en annan. Polisen har utgått ifrån att det handlar om en annan lagparagraf, med en lägre straffskala.

I samband med BGF-mötet i Medborgarhuset den 5 juni 2002 hade poliser gripit en 28-årig kvinna som organisatör av mötessabotaget. Det kom så långt som till rättegång, men då beslöt åklagaren plötsligt att lägga ned åtalet. Den polis som var inkallad som vittne kunde inte identifiera den närvarande kvinnan som samma kvinna som varit intagen på polisstationen. Blågula frågor begärde att målet skulle tas upp på nytt, men utan resultat.

På Norrmalmstorg den 24 augusti 2002 hindrade polisen Blågula frågor från att filma dem som störde föreningens torgmöte.

Sveriges Riksdag har också givit en signal genom att avvisa förslag om maskeringsförbud vid demonstrationer.

Vid några tillfällen då polisen borttransporterat politiska bråkmakare har detta rönt kritik från juridiska instanser. Man har, när bråkmakarna förflyttades en eller två mil, ansett att de förflyttats alltför långt bort.

Både BGF och SD har försökt förmå de enskilda riksdagspartierna att ta avstånd från attentaten mot mötesfriheten, men med klen resultat.

Stödet från samhället tar sig också uttryck i stöd åt olika projekt "mot rasism" och i utdelande av priser till dem som verkat "mot främlingsfientlighet". Under 90-talet finansierade Civildepartementet en "Ungdomskampanj" mot rasism", ledd av Michael Alonzo, som sjungit texter om hat och död åt blonda personer. AFA ingår nu i "Nätverket mot rasism", som fått pengar från Integrationsverket. AFA får också tala på skolorna.

2. Samordningen

Situationen i Sverige idag påminner om den i DDR, det forna Östtyskland. Också där fanns ett flerpartisystem, men ändå ingen opposition.

Hur kan få så många att gå i takt? Hur har man till den grad lyckats strömlinjeforma mass-media? Formellt har enskilda journalister rätt att tycka annorlunda ändå gör man inte det. Varför?

Jag ser i huvudsak två förklaringar:

a) Urval och indoktrinering, som gör att nya journalister verkligen är brinnande i sin tro. Man blir då sina egna åsiktspolis. Ett prov på detta gavs när Blågula frågor sände ett gratisexemplar av varje nummer till JMK, alltså journalistutbildningen, i Göteborg. Elevkåren tog då upp frågan och sände oss ett brev, där man uttryckligen bad om att få slippa fler BGF-exemplar.

b) Sanktioner. Den journalist som skulle försöka avvika alltför tydligt blir förmodligen inte ens publicerad. Hursomhelst är det inte "hälsosamt" för karriären att försöka avvika. Den unga journalist som vill avancera snabbt gör klokt i att "tycka rätt".

Ett handgripligt exempel är det öde som mötte Expressens redaktör 1993, efter löpsedlar med rubriken "KÖR UT DEM!", en text som återspeglade var majoriteten av svenskarna enligt en enkät ansåg om invandrarna. Ägarna ingrep och redaktören blev omgående avskedad.

Svårare att förstå att inget av de sju riksdagspartierna vågar på allvar frondera. Det riksdagsparti som började tala klarspråk i denna fråga skulle med största sannolikhet gå mot en stor valseger.

3. Undanträngningen

Slutligen har massinvandringen och det mångkulturella projektet en inverkan ur yttrandefrihetssynpunkt såtillvida att det tränger undan andra politiska frågor.

Man behöver bara lyssna på en vanlig nyhetssändning i radio eller TV för att kunna konstatera hur stor andel av sändningstiden som går åt till rapportering kring problem som är relaterade till invandringen. Likadant är det med dagstidningarna.

Tid tas från andra samhällsfrågor. Frågor som skulle behöva uppmärksammas blir odiskuterade. På så vis kan förändringar inom olika områden drivas igenom i tysthet.

